

Súd: Okresný súd Pezinok
Spisová značka: 46Nt/60/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1724010672
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 05. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Kristína Güner
ECLI: ECLI:SK:OSPK:2025:1724010672.5

Uznesenie

Okresný súd Pezinok samosudkyňou JUDr. Kristínou Güner, v trestnej veci odsúdeného: W. C., vo veci rozhodovania o umiestnení do detenčného ústavu, na verejnom zasadnutí konanom v Pezinku dňa 07. mája 2025

rozhodol:

Podľa § 81 odsek 3 Trestného zákona, s použitím § 462 odsek 2 Trestného poriadku sa obvinený: W. C., D. XX. XX XXXX H. N. N., U. Č.. X H.. Č.. A. X. S. W. Ú. C.,

umiestňuje do detenčného ústavu.

odôvodnenie:

Dňa 29.10.2024 bol tunajšiemu súdu doručený návrh PNPP na zmenu ochrannnej psychiatrickej liečby u obvineného na liečbu v detenčnom ústave spolu s odborným lekársym posudkom. V odôvodnení návrhu PNPP uviedla, že odsúdený nastúpil na hospitalizáciu dňa 24.04.2024. Dňa 14.10.2024 bol eskortovaný na základe predbežného príkazu Okresného súdu Pezinok sp. zn. 50Tp/60/2024 z 09.10.2024 do detenčného ústavu v Hronovciach. Zdravotnícke zariadenie tiež poukázalo na skutočnosť, že obvinený bol rozsudkom Okresného súdu Bratislava V sp. zn. 20Ps/16/2024 z 18.06.2025 obmedzený v spôsobilosti na právne úkony, tiež poukázala na skutočnosť že menovaný je aktuálne vyšetřovaný za zločin znásilnenia podľa § 199 ods. 1 Tr. zákona na OR PZ v Pezinku. U pacienta konštatovali diagnostikovanie mentálnej retardácie v komorbidite s disociaálnou poruchou osobnosti, pričom sa jedná o celoživotnú medikamentózne nevyliciteľnú poruchu. V rámci hospitalizácie obvineného v PNPP dochádzalo opakovane k ohrozovaniu spolupacientov, vyvolávaniu konfliktov s brachiálnou heteroagresivitou, preto bol až do prevozu do detenčného ústavu v skoro v kontinuálnej izolácii od spolupacientov. Pri akomkoľvek možnom uvoľnení režimu dochádzalo v komunite pacientov k potencovaniu konfliktov, šikane, dožadovania sa subjektívnych potrieb (i sexuálneho charakteru). Umístnenie do detenčného ústavu navrhli z dôvodu nemožnosti dosiahnutia dostatočného efektu liečby a splnenia účelu nariadenej ochrannnej liečby, nemožnosti medicínsky znížiť pretrvávajúce riziko protispoločenského nebezpečného konania, neprítomnosť perspektívy prechodu do chráneného prostredia, napr. formou pobytu v zariadení sociálnej starostlivosti, pretrvávajúce poruchy správania na psychiatrickom oddelení aj počas kontinuálnej psychoterapie.

Na verejnom zasadnutí súd vykonal dokazovanie výsluchom odsúdeného, oboznámením znaleckého posudku č. 29/2025 a oboznámením listinných dôkazov: Z pripojeného spisu OS PK 42Nt/42/2019: č.l. 7 - Uznesenie OS BA V z 08.08.2019, č.l. 13 - Rozsudok OS BA V z 18.06.2015; Z pripojeného spisu OS PK 50Nt/36/2023: č.l. 2-4 - Návrh na zmenu výkonu OAL, č.l. 33 - Uznesenie z 22.05.2024; Z pripojeného spisu OS PK 50Tp/60/2024: č.l. 1 - Návrh na vydanie predbežného príkazu, č.l. 19 - Uznesenie o umiestnení, č.l. 27 - Uznesenie o predĺžení predbežného príkazu z 09/01/2025, č.l. 30 - Uznesenie o predĺžení predbežného príkazu z 06/03/2025 a č.l. 33 - Uznesenie o predĺžení predbežného príkazu z 30/04/2025; č.l. 2 Odborný lekársky posudok MUDr. Zuzany Hromádkovej, č.l. 10 - ZP č. 1/2019.

P. W. C. vypovedal, že: " Viem prečo som teraz v detenčnom ústave, lebo som mal vraj znásilniť pani, ale to nie je pravda, sedeli sme spolu na lavičke v slepeckom ústave v Báhoňi, tam sme srandovali, ona sa zrazu vyzliekla a povedala, že „pod' ideme súložiť", ja som išiel. To bolo v auguste 2003. "

V znaleckom posudku č. 29/2025 znalec MUDr. Matúš Martinka okrem iného uviedol, že W. C. trpí mentálnou retardáciou ľahkého stupňa a je trvalo disocálnou osobnosťou. Uvedená duševná porucha je trvalá a pri súčasných medicínskych poznatkoch nie je vyliečiteľná, cieľom farmakologickej liečby je redukcia a kontrola maladaptívneho impulzívneho a pudovo podmieneného správania. U menovaného ide o duševnú poruchu, ktorá môže potenciálne viesť k zníženiu rozpoznávacích a ovládacích schopností a bez symptomatickej psychofarmakoterapie môže viesť k protispoločenskému správaniu najmä na báze zhoršeného ovládania pudovej sféry. Nie je možné u neho pokračovať v ochrannom liečení ambulantnou formou. Je nekritický a potrebu liečby si neuvedomuje. Sám prezentuje, že žiadnu liečbu nepotrebuje. Režim, liečbu aj pokyny lekárov dodržiava iba formálne. Jeho pobyt na slobode je s prihliadnutím na doterajší priebeh a jeho trestnú činnosť zo psychiatrického hľadiska pre spoločnosť nebezpečný. Vzhľadom k trvalým osobnostným charakteristikám menovaného je žiadúce jeho umiestnenie do detenčného zariadenia v záujme ochrany spoločnosti.

Uznesením Okresného súdu Bratislava V sp. zn. 2Nt/7/2019 z 08.08.2019, bolo W. C. podľa § 73 ods. 1, § 74 ods. 1 Tr. por./ zrejme malo byť uvedené Tr. zákona/ uložené ochranné psychiatrické liečenie ústavnou formou.

Rozsudkom Okresného súdu Bratislava V sp. zn. 20Ps/16/2014 z 18.06.2015, právoplatný dňa 30.07.2015 bol W. C. pozbavený spôsobilosti na právne úkony. Ďalej mu bol ustanovený opatrovník, ktorým sa stala Mestská časť Bratislava - Petržalka.

Návrhom z 08.09.2023 ambulantný psychiater MUDr. Zuzana Subotič navrhla zmeniť spôsob výkonu ochrannej liečby z ambulantnej na ústavnú formu, pričom z priloženej správy o pacientovi vyplýva, že v ambulantnej starostlivosti je menovaný od 07.10.2022, po zmene ústavnej ochrannej liečby na ambulantnú. V 2/2022 bolo realizované aj psychologické vyšetrenie, ktoré okrem mentálnej retardácie potvrdilo aj infantilnú osobnosť s nebrzdenou afektivitou a impulzivitou, ktorá výrazne obmedzuje sociabilitu a adaptáciu. Prítomný znížený úsudok a schopnosť zváženia dôsledkov činov. Menovaný bol po zmene ochrannej liečby z ústavnej na ambulantnú umiestnený i v DSS Stupava, kde sa vyskytovali poruchy správania, bol premiestnený do DSS Báhoň, kde sa taktiež vyskytovali opakovane poruchy správania aj s heteroagresivitou voči iným klientom, nahlásovanie bomby, drobné krádeže.

Uznesením Okresného súdu Pezinok sp. zn. 50Nt/36/2023 z 22.05.2024 bol zmenený spôsob výkonu ochranného psychiatrického liečenia na ústavnú formu.

Podaním z 07.10.2024 navrhlo zdravotnícke zariadenie PNPP vydať predbežný príkaz na umiestnenie W. C. do detenčného ústavu, pričom v návrhu dôvodila rizikom ohrozenia života a zdravia iných osôb, ktoré sa u menovaného v podmienkach ochranného liečenia stupňuje. Okresný súd Pezinok o podanom návrhu rozhodol uznesením sp. zn. 50Tp/60/2024 z 09.10.2024 tak, že vydal predbežný príkaz na umiestnenie menovaného do detenčného ústavu, ktorý bol kontinuálne v zákonných lehotách predĺžený až do rozhodnutia súdu v tejto veci.

Z odborného lekárskeho posudku vypracovaného MUDr. Zuzanou Hromádkovou, primárkou psychiatrickej kliniky SZU a PNPP vyplýva, že Daniel Hrmo bol v PNPP hospitalizovaný na výkone ochranného psychiatrického ústavného liečenia od 24.4.2024, pričom sa jedná o opakovanú psychiatrickú hospitalizáciu. Z kriminálnej anamnézy vyplýva, že bol podmienčne osúdený za podpaľačstvo a nahlásenie bomby, od 08/2019 do 10/2020 bol vo výkone ústavnej OL, od 10/2020 v ambulantnej ochrannej liečbe, aktuálne bolo na menovaného podané trestné oznámenie vo veci znásilnenia klientky DSS a aktuálne aj pre fyzické napadnutie, ublíženie na zdraví spoluklienta z DSS Báhoň. V klinickom obraze dominuje mentálne retardovaná osobnosť s disocálnymi a impulzívnymi črtami, pohotovosťou k afektívnym raptom a vážnym poruchám správania (agresívne a sexuálneho charakteru). Pacient bol prakticky kontinuálne izolovaný od spolupacientov, v prípade kontaktu s nimi dochádzalo k potencovaniu konfliktov, šikane, sexuálnym narážkam a obťažovaniu. U pacienta je nedostatočne vyvinutá schopnosť empatizácie, vyšších citov, absentujú brzdové mechanizmy, v rámci

impulzivitu nie je možné vylúčiť opätovne sexuálne ladený trestný čin pri zvýšenej stimulácii sexuálneho pudenia.

Zo záverov znaleckého posudku č. 1/2019, vypracovaného MUDr. Danicou Hunákovou, pre OR PZ BA V v trestnom konaní vedenom voči obvinenému vo veci prečinu šírenia poplašnej správy podľa § 361 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona vyplýva, že obvinený už od detstva trpí duševnou zaostalosťou, jeho osobnosť je mentálne retardovaná, abnormne štrukturovaná, vôľovo slabá, impulzívna, egocentricky orientovaná s asociálnymi prejavmi čo všetko bolo prítomné aj v čase trestnej činnosti, v čoho dôsledku obvinený nebol schopný rozpoznať nebezpečenstvo a protiprávnosť svojho konania, infantilne sa ako už viac krát predtým zabával bez zváženia možných následkov jeho činu. U obvineného zhodnotila vylúčenie ovládacích a rozpoznávacích schopností v plnom rozsahu. Pobyt obvineného pre spoločnosť vzhľadom na uvedené označila za nebezpečný a navrhla ústavnú ochrannú liečbu psychiatrickú.

Ako vyplynulo z dokazovania vykonaného na verejnom zasadnutí u pacienta W. C. ochranná psychiatrická liečba ústavnou formou plnila iba detenčný účel, u menovaného nedochádza napriek dlhoročnej liečbe k zlepšovaniu jeho stavu, vzhľadom k jeho diagnóze, vyčerpaným možnostiam medikamentózneho liečby - psychofarmakoterapie a neúčinnosti psychoterapie, tiež s poukazom na to, že táto liečba má u odsúdeného už v súčasnosti iba detenčný charakter bez možností vytvoriť lepšie podmienky aj pre samotného odsúdeného. Uvedené viedlo aj k jeho predbežnému umiestneniu v detenčnom ústave pre sústavné ohrozovanie života a zdravia jeho spolupacientov, ktoré bolo preukázané aj vykonanými dôkazmi v tomto konaní.

Podľa § 81 ods. 3 Tr. zákona súd môže na základe odborného lekárskeho posudku rozhodnúť o umiestnení páchatel'a do detenčného ústavu aj vtedy, ak páchatel', ktorého pobyt na slobode je nebezpečný z dôvodu duševnej poruchy, ktorá nie je len prechodná, vykonáva ochranné liečenie v zdravotníckom zariadení a svojím správaním ohrozuje život alebo zdravie iných osôb.

Účelom umiestnenia páchatel'a v detenčnom ústave je osobitným liečebným režimom (intenzívnejším a špecifickejším ako pri ochrannom liečení vzhľadom na postoje páchatel'a alebo jeho stav a chorobu) a zároveň dôslednou izoláciou od spoločnosti (aj z dôvodu jeho značného narušenia a nebezpečnosti) zabrániť páchatel'ovi v ďalšom páchaní trestných činov a činov inak trestných (u nepričiteľných páchatel'ov).

Ustanovenie § 81 ods. 3 Tr. zákona sa doplnilo z dôvodu potreby ochrany personálu zariadenia ústavnej zdravotnej starostlivosti, iných pacientov hospitalizovaných v tomto zariadení, resp. aj širšieho okruhu ľudí (napr. v prípade úteku zo zariadenia) pred agresívnym a nebezpečným správaním páchatel'ov v rámci výkonu ochranného liečenia vykonávaného v zariadení ústavnej zdravotnej starostlivosti.

Súd pri rozhodovaní vychádzal najmä z vyjadrenia ošetrojúcej lekárky- jej odborného posudku ako aj znalcov ktorý v priebehu ostatných rokov vyšetrovali duševný stav W. C., pričom dospel k záveru o tom, že W. C., ktorý je aktuálne umiestnený v Detenčnom ústave Hronovce a vykonával v zdravotníckom zariadení PNPP opakovane nariadenú ochrannú psychiatrickú liečbu, aktuálne trpí mentálnou retardáciou ľahkého stupňa a disociálnou poruchou osobnosti, ktorá je rezistentná i napriek psychotherapeutickej, i farmakologickej liečbe, pretože napriek liečbe sa konštantne u neho vyskytujú poruchy správania smerované voči iným spolupacientom (v minulosti voči spolu klientom v DSS, kde bol umiestnený opatrovníkom). Všetci znalci a lekári zhodne uviedli, že pobyt W. C. na slobode je nebezpečný aj z dôvodu, že nie je možné medicínsky znížiť pretrvávajúce riziko protispoločenského správania aj s poukazom na zistenú diagnózu aj na jeho trestnú činnosť.

S poukazom na vykonané dokazovanie súd vo vzťahu k možnostiam právnej úpravy rozhodol tak, že návrhu zdravotníckeho zariadenia vyhovel. Súd má za to, že z pohľadu skúmania účelu ústavnej ochrannej psychiatrickej formy liečby X. W. C., dôvody ústavnej ochrannej liečby naďalej trvajú, avšak s poukazom na preukázanú skutočnosť, že táto v podmienkach jeho umiestnenia v zdravotníckom zariadení PNPP plní už len detenčný charakter, a s poukazom na zistenú diagnózu na preukázanú nebezpečnosť odsúdeného pre spoločnosť i jeho správanie súd konštatuje, že boli naplnené všetky podmienky pre jeho umiestnenie v detenčnom ústave tak ako to predpokladá ust. § 81 ods. 3 Tr. zákona. Preto súd rozhodol tak, Ž. W. C. umiestnil do detenčného ústavu.

Na záver súd považuje za potrebné konštatovať, že umiestnenie W. C. do detenčného ústavu nie je trvalé a nenávratné umiestnenie v zariadení pre duševne chorých, nakoľko v zmysle ustanovenia § 82 ods. 3 Trestného poriadku, tak ako tomu bolo doteraz pri výkone ochrannej ústavnej liečby, tak najmenej jedenkrát ročne bude súdom preskúmaná dôvodnosť držania páchatel'a v detenčnom ústave, kedy bude súd rozhodovať o ďalšom trvaní detencie, resp. o prepustení z detenčného ústavu, v prípade pominutia dôvodov detencie.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustná sťažnosť a to do troch pracovných dní odo dňa jeho oznámenia prostredníctvom podpísaného súdu na Krajský súd v Bratislave. Oznámením uznesenia sa rozumie jeho vyhlásenie v prítomnosti toho, komu treba uznesenie doručiť alebo doručenie rovnopisu uznesenia. Sťažnosť má odkladný účinok.